

det gode liv

ULYKKER
NEJ TAK

Tema

Havets håndværkere

Jobbet som erhvervsdykker kræver håndelag, fysik, god psyke – og intelligens til at forstå sikkerhedsprocedurerne. Se side 6

Klar til ATEX

ATEX direktivet betyder, at alle virksomheder inden den 30. juni 2006 skulle have vurderet og klassificeret hele virksomheden i forhold til eksplosionsfare, en såkaldt zoneklassificering.

Træets Arbejdsmiljøudvalg har udarbejdet en vejledning "Klar til ATEX", som fortæller, hvordan den enkelte virksomhed kan håndtere de nye krav. Vejledningen kan rekvireres ved at sende en mail til Kim Bøhmert på kbm@di.dk.

Lempelse af forbud mod recirkulation

Der er i dag et generelt recirkuleringsforbud af procesudsugning for træbearbejdende virksomheder. Forbudet er dog nu lempet på et enkelt område. Lempelsen af forbudet dækker recirkulation af udsuget luft, der udelukkende stammer fra bearbejdning af massivt nåletræ, herunder massivt limet nåletræ. Den nye lempelse har medført, at Arbejdstilsynet har udgivet en ny bekendtgørelse nr. 721 af 22. juni 2006

Som opfølgning på den nye bekendtgørelse, har Træets Arbejdsmiljøudvalg udarbejdet en ny vejledning, som beskriver, hvordan de krav som den nye bekendtgørelse opstiller kan opfyldes. Ud over kravene i den nye bekendtgørelse, er der i vejledningen yderligere et par indeklimakrav som skal opfyldes, for at sikkerhedsorganisationen kan godkende, at virksomheden recirkulere. Den nye vejledning er udsendt og skal indsættes i Vejledningsmappen.

Send arbejdsulykkerne til tælling i 2007

Så er det nye år kommet godt i gang. Mange har et nytårsforsæt – i hvert fald i begyndelsen af det nye år.

Træets Arbejdsmiljøudvalg har også et nytårsforsæt for 2007. Vores nytårsforsæt er et håb om, at alle virksomheder i træ- og møbelindustrien gør 2007 til året, hvor branchen kollektivt siger: "Ulykker - Nej tak!"

I perioden 2000 – 2005 har den organiserede del af træ- og møbelindustrien halveret antallet af ulykker. Resultatet er uden sidestykke i Danmark, og er resultatet af et godt samarbejde mellem parterne ude på virksomhederne og organisationerne inden for branchen.

Da Træets Arbejdsmiljøudvalg formulerede visionen i 2000 om at få ulykkesfrekvensen for hele træ- og møbelindustrien ned på gennemsnittet af industrien, var der mange, der rystede på hovedet over det høje ambitionsniveau.

I 2005 kunne vi så konstatere, at den samlede træ- og møbelindustri - for første gang i historien - lå under gennemsnittet af den danske industri. En af konsekvenserne af dette flotte resultat er, at ulykkesforsikringerne for den organiserede del af træ- og møbelindustrien, nu for første gang sættes ned.

Men der er ingen grund til at hvile på laurbærrene. Vi skal gøre det bedre endnu. Vi har vist, at vi kan nå de mål vi sætter os for, så lad os sætte et nyt mål for 2007:

Vi skal være blandt de bedste og mest sikre brancher inden for den danske industri.

Det kræver både en stålsat vilje og en konsekvent indsats fra både organisationer og virksomheder, at nå det fælles mål. Træets Arbejdsmiljøudvalg giver håndslag på, at vi har viljen og er klar til konkrete aktiviteter i 2007. Vi håber, at branchens virksomheder har lyst til at arbejde med.

I dette nummer af "Det gode liv" er der en artikel om Rationel Vinduer A/S. Hos Rationel har man gjort meget for at inddrage medarbejderne i arbejdet med arbejdsmiljø. Det har skabt et bredt ejerskab på hele virksomheden og bl.a. gjort, at man på Rationel bruger nye måder at tænke arbejdsmiljø på. Og konsekvensen er reduktion i ulykkerne. De har vist, at hvor der er vilje, er der også en vej. En vej som fører til et forbedret arbejdsmiljø til fælles gavn for virksomhed, medarbejdere og samfund.

Lad os sammen gennemføre nytårsforsættet for 2007: "Ulykker - Nej tak!"

God kamp.

DET GODE LIV NR. 1/2007 · UDGIVER: INDUSTRIENS BRANCHEARBEJDSMILJØRÅD · REDAKTION: TRÆETS ARBEJDSMILJØUDVALG · PRODUKTION: DPLUS · DESIGN: JAKOB HJORT · TRYK: GULMANN GRAFISK · OPLAG: 5.000 · ISSN 1901-5267
'DET GODE LIV' KAN REKVIRERES HOS ARBEJDSMILJØBUTIKKEN, WWW.ARBEJDSMILJØBUTIKKEN.DK ELLER PÅ TLF. 39 16 52 30, BESTILLINGSNR. 102217

Industriens
Branchearbejdsmiljøråd
Postboks 7777
1790 København V
E: ibar@ibar.dk
W: www.ibar.dk

Dansk Industri
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
T: 33 77 33 77
E: di@di.dk
W: www.di.dk

CO-industri
Vester Søgade 12
1790 København V
T: 33 63 80 00
E: co@co-industri.dk
W: www.co-industri.dk

Forbundet
Træ-Industri-Byg
Mimersgade 41
2200 København N
T: 35 31 95 99
W: www.tib.dk

Træets
Arbejdsgiverforening
En del af Dansk Industri
H.C. Andersens Boulevard 18
1787 København V
T: 33 77 34 34
W: www.ta.di.dk

Dansk Byggeri
Nørre Voldgade 106
1358 København K
T: 72 16 00 00
W: www.danskybyggeri.dk

Lederne
Vermlandsgade 65
2300 København S
T: 32 83 32 83
W: www.lederne.dk

Værktøjet 5 S forebygger ulykker

Mange ulykker skyldes rod og uorden.

Paller der ligger og flyder, træspåner folk glider i, og væsker som gør gulvet glat som en skøjtebane. Ethvert initiativ til at forbygge ulykker bør starte med et program for orden og ryddelighed.

Heldigvis skal I ikke ud og opfinde et nyt værktøj. Det er opfundet! Når det handler om orden og ryddelighed hedder værktøjet 5 S.

www.nul.arbejdsulykker.dk - Medarbejderinvolvering

På denne hjemmeside kan du finde de 8 værktøjer, som danner hele grundlaget for 5 S.

VÆRKTØJ 1
De 5 S'er

VÆRKTØJ 2
Nøgle til beskrivelse af orden og ryddelighed

VÆRKTØJ 3
Skema til beskrivelse af "Nu-situation"

VÆRKTØJ 4
Skema til forbedringer - "Ryde op"

VÆRKTØJ 5
Spilleregler for "Røde flag"

VÆRKTØJ 6
Kortlægning af informationsbehov

VÆRKTØJ 7
5 S auditeringsskema

VÆRKTØJ 8
5 S layout-magnettavle

Værktøj 1 - De 5 S'er:

1. S: Sortér og smid væk
Skeln væsentligt fra uvæsentligt
2. S: System i tingene
Skab en plads til alt og sæt alting på plads
3. S: Skrub og skur
Systematisk rengøring
4. S: Standardisér
Skab sammenhæng, sæt standarder for orden
5. S: Selvdisciplin
Standarder skal overholdes eller forbedres

Værktøj 2 - Nøgle til beskrivelse af orden og ryddelighed

Nøglen beskriver standarder for orden og ryddelighed. Standarderne opdeles i 5 niveauer, hvor niveau 1 er det ringeste, og niveau 5 er det bedst tænkelige. Nøglen skal samtidig give en vejledning i, hvordan et område kommer fra et niveau og op til det næste niveau.

Værktøj 3 - Skema til beskrivelse af "Nu-situation"

Skemaet "Nu-situation" anvendes til at kortlægge arbejdspladsen og til at vurdere situationen før en 5 S proces igangsættes. Kortlægningen skal skabe overblik over virksomhedens samlede aktiviteter, hvem der arbejder på den, hvordan den er indrettet, og hvilke farekilder den rummer.

Værktøj 4 - Skema til forbedringer - "Ryde op"

Dette værktøj indeholder skemaet "Ryd op", som skal bruges til at planlægge og gennemføre konkrete 5 S forbedringer på virksomheden.

Værktøj 5 - Spilleregler for "Røde flag"

"Røde flag" er en metode til at skabe opmærksomhed om, hvor meget overflødig, der findes på virksomheden. Metoden skal bruges i den første del af 5 S processen - Sortér og smid væk.

Værktøj 6 - Kortlægning af informationsbehov

Dette værktøj bruges til at sikre, at de vigtigste informationer til og fra den enkelte arbejdsplads på virksomheden identificeres.

Værktøj 7 - 5 S auditeringsskema

Dette skema bruges til at gennemføre en systematisk vurdering og opfølgning på de enkelte arbejdspladser. Skemaet giver et godt og samlet overblik over, hvor det går godt, og hvor der er behov for yderligere aktiviteter.

Værktøj 8 - 5 S layout-magnettavle

5 S magnettavler hænges op i hver afdeling. På tavlen tegnes en grundplan med placering af maskiner, varer og andet tilbehør, arbejdsområder, køre- og gå områder med mere. Herefter kan der bruges magneter i forskellige farver til at vise kritiske steder, hvor der er potentiel ulykkesrisiko, eller hvor et af de fem S'er ikke er tilstrækkeligt gennemført.

Sådan kommer virksomheden i gang med 5 S

5 S indebærer, at der sættes standarder, og at disse standarder overholdes. Dette er almindelig sund fornuft - men hvorfor gør vi det så ikke altid? Et oplagt svar kunne være, at oprydning og rengøring tager tid, og at standarder for orden og ryddelighed kan være svære at opstille og forstå.

I mange situationer kan vi blive fristet til at skyde genvej og glemme de vedtagne spilleregler på virksomheden. Hvis virksomheden beslutter sig for at indføre 5 S, og høster alle fordelene derved, er det helt afgørende, at overholdelsen af

vedtagne orden- og ryddelighedsstandarder bakkes op med klare konsekvenser på alle punkter.

Derudover skal virksomheden være indstillet på at stille de nødvendige ressourcer til rådighed i form af tid, synlig opbakning og de nødvendige småinvesteringer. Til gengæld belønnes virksomheden med en bedre – og frem for alt sikre – hverdag for alle i virksomheden.

For at fastholde drivkraften i processen på den lange bane, skal virksomheden beslutte, hvordan den vil foretage løbende information, auditering, uddannelses- og træningsforløb. Og endelig er synliggørelsen af resultaterne meget vigtige. Synliggørelsen kan f.eks. være i form af registreringer af nærværd ulykker og hændelser, som er beskrevet indgående i "Det gode liv" nr. 3 - 2006.

En god 5 S proces kræver altså vilje, viden, enkle og forståelige standarder, information og synliggørelse. Og vigtigst af alt, en aktiv inddragelse af alle medarbejdere og ledere på virksomheden.

Aktivitetsseminar

En god måde at inddrage alle medarbejderne på er ved at gennemføre et

aktivitetsseminar. På aktivitetsseminaret indøves teknikkerne i 5 S gennem "træning på jobbet". Seminaret bygges op som en kombination af 5 S teori og praktisk 5 S arbejde i smågrupper ude på virksomheden.

Aktivitetsseminaret er samarbejds- og handlingsorienteret. Samtlige medarbejdere og ledere fra arbejdsområdet, der skal omfattes af 5 S aktiviteten, bør deltage. Seminaret bør fortrinsvis gennemføres dér, hvor det daglige arbejde foregår. Undervisning og øvelser kan udmærket være midt ude i fabrikken.

Deltagerne opdeles i smågrupper á 4 - 8 personer. Hver gruppe får ansvaret for at forbedre et delområde i virksomheden. Gruppen udarbejder en selvurdering af arbejdspladsen, opstiller forbedringsforslag og gennemfører ændringerne. Forbedringerne bør gennemføres eller igangsættes under seminaret. Det vil være med til at sende et klart signal om, at nu sker der noget på virksomheden.

kbm

Havets håndværkere

Tre sømil nord nordvest for Hammer Odde på Bornholm ligger den kinesiske bulkcarrier Fu Shan Hai på cirka 70 meter vand.

I dag er der fuldkommen stille omkring det 38.000 brutto-registerton tunge skib. Havet er gået i gang med en langsom, men sikker nedbrydning af vraket, kamufleret under muslinger og algebelægninger. Men skruer vi tiden nogle år tilbage, til selve forliset, var myndighederne i højeste alarmberedskab.

Fu Shan Hai kolliderede med det langt mindre container-skib Gdynia midt på dagen – i blik stille vejr og høj sol den 3. august 2003.

Besætningen på Gdynia havde overset deres vigepligt, og borede stævnen dybt ind i bagbord på den kinesiske bulkcarrier, lastet med kunstgødning til det asiatiske marked.

I timerne efter kollisionen drev Fu Shan Hai omkring, mens den 27 mands store besætning blev reddet i land. Først hen ad aftenen havde skibet taget så meget vand ind, at det ikke kunne holde sig flydende. Dermed opstod et nyt, alvorligt problem for søfartsmyndighederne.

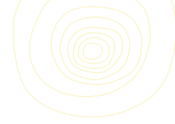
Gennembruddet

Fu Shan Hai, der netop var stævnet ud fra russisk havn, gik ned med næsten 1.800 tons heavy fuel oil i tankene. Olie, der skulle udgøre skibets egen forsyning på rejsen.

Tankene sprang til alt held hverken læk ved kollisionen eller ved mødet med bunden.

Men da man ikke kunne være sikker på andet, end at tankene på et tidspunkt ville tære igennem, og de 1.800 tons

Jobbet som erhvervsdykker kræver håndlag, fysik, god psyke – og intelligens til at forstå sikkerhedsprocedurerne. Til gengæld er det et af de mest spændende og afvekslende job på arbejdsmarkedet

Det gigantiske Fu Shan Hai gik ned efter en kollision en klar sommerdag ved Hammer Odde ud for Bornholm. Safeair Diving fra Knebel nær Århus fik den komplicerede og farefulde opgave med at gå ned på 69 meters dybde og tømme skibets tanke.

olie dermed ville sive ud – med fare for at forurene det skånsomme miljø langs Bornholms klippekyster blev der truffet beslutning om at bjerge olien.

En sådan opgave er alt andet end ligetil. I realiteten er der meget få virksomheder i Danmark, der kan påtage sig større entrepriser, når vanddybderne overstiger 50 meter. Men i Knebel, ikke langt fra Århus, har et lille firma indenfor erhvervsdykning haft vind i sejlene i de sidste 6-7 år.

Safeair Diving har med få år på bagen udviklet tre forretningsområder. Det ene går ud på at tilbyde sig som entreprenører ved forskelligartede opgaver på dybt vand. Det andet handler om at tilbyde danskere – gerne folk med en håndværksmæssig baggrund – uddannelse i erhvervsdykning. Det tredje handler om at udvikle og perfektionere både materiel og processer indenfor erhvervsdykning for at kunne opnå større sikkerhed.

Fu Shan Hai blev et gennembrud for Safeair Diving, som blev inviteret med i opgaven, fortæller dykkerinstruktør og direktør i selskabet, Flemming Schou.

Forsyning ovenfra

Den første udfordring i forhold til at tømme Fu Shan Hai lå i vanddybden. Selv om skibet ligger på 70 meter vand, rager det godt på i havet. Kommandobroen er kun 30 meter under overfla-

den – så højt, at fritidsdykkere med udvidet dykkercertifikat vil have mulighed for at nå ned og inspicere vrageets øverste dæk. Men fra kommandobroen og ned på det niveau, hvor der skulle arbejdes for at komme til tankene, er der igen omkring 40 meter.

På den dybde kompliceres opgaven af flere forhold. Dykkerne kan ikke længere klare sig med komprimeret luft i flasker, men skal forsynes med en luftblanding fra overfladen.

De 8 atmosfæres tryk, der er på 70 meters dybde, bevirker desuden, at dykkeren ikke kan klare sig med at få tilført almindelig atmosfærisk luft.

Luften ved overfladen rummer en stor procentdel nitrogen. Når mennesket indånder bestemte mængder nitrogen under stort tryk opstår en tilstand, der omtales som nitrogen-narkose. I alvorlige tilfælde kan nitrogennarkosen fuldstændig eliminere dykkerens realitetssans.

Af den grund, og for at mindske risikoen for dykkersyge ved lang tids ophold i dybet, forsynes dykkeren ovenfra med en særligt sammensat luftblanding bestående af ilt, helium og nitrogen.

Processerne, der blander gassen, kontrollerer sammensætningen og sikre, at de rigtige dykkertabeller tages i anvendelse, kræver hver deres specialuddannelse.

Dykkerens livsnerve

Opgaver på dybt vand stiller også dykkerteamet på udfordringer som at sikre kropstemperaturen, sikre lys til arbejdet, radioforbindelse med overfladen, video og ikke mindst kraft til at drive forskellige redskaber. Alt føres gennem forskellige farvede slanger, flettet i en 8-9 centimeter tyk "navlestreng".

– Temperaturene i dybet er ret konstante – omkring 3-4 grader. Under de forhold kan vi ikke overleve mange minutter uden tilførsel af varme. Vi skal derfor have mulighed for at pumpe opvarmet vand ned til dykkerdragten. Vi skal også have forbindelse til lamperne i dykkerhelmen, en forbindelse til et kommunikationsanlæg og et videokamera, der gør, at vi hele tiden kan høre vores neddykkede kolleger og følge med på en TV-monitor, forklarer Flemming Schou.

På en række opgaver har dykkerne hydraulisk specialværktøj med i dybet. Også her kommer forsyningen oppe fra følgebåden. I dette tilfælde i form af to slanger med hydraulisk olie.

Kompliceret opgave

Under arbejdet på Fu Shan Hai havde Safeair Diving ingen umiddelbar mulighed for at komme til tankene. Der var ikke en fri studs, hvor man blot kunne skrue en slange på. Teamet

15:17

måtte derfor sætte flanker på siden af skroget og skære sig vej ind i tankene.

En sådan opgave er langt mere kompliceret i dybet, end man umiddelbart forestiller sig. Fu Shan Hai krævede 78 neddykninger til en arbejdsplatform på 69 meters dybde. Til gengæld blev det havarerede kinesiske fragtskib også den opgave, der for alvor satte skub i udviklingen for Safeair Diving.

– I dag har vi opgaver nok. Der er i øjeblikket brug for flere dygtige erhvervsdykkere, end vi har mulighed for at fremskaffe. Det er blandt andet også derfor, at vi uddanner folk. Man skal bare være opmærksom på, at det ikke er nok at være en god dykker. Du kan komme som 18-årig og alligevel have svært ved at få opgaver efter din dykkereksamen. Det er vigtigt, at kandidaterne til erhvervsdykkerbeviset også har nogle faglige styrker. De må meget gerne være gode håndværkere. Værktøjet skal ligesom i forvejen ligge godt i hænderne, for når du kommer ned i dybet, skal du kunne bruge dit værktøj, næsten som om du udførte jobbet i mørke og med strikkede luffer på hænderne, siger Flemming Schou.

De fysiske og psykiske faktorer spiller også en stor rolle.

God psyke og høj sikkerhed

– Som erhvervsdykker er der mulighed for at komme ud på

mange forskellige opgaver. Der er enorm vækst i opgaverne i offshore-industrien i forbindelse med etableringen af havmølleparker, eller når vi skal ud for at spule kabler ned i havbunden. Vi kan få opgaver som at finde et brud på et kabel og skulle ned for at reparere det.

– Nogle af de psykisk mest belastende opgaver ligger i at komme ud som redningsdykker. Det har vi folk, der også tager sig af, men det kræver en meget stabil psyke, for at hente en sømand eller en fritidsdykker ud af et vragefter blot få dage i vandet, er bestemt ikke for sarte sjæle.

– Det vigtigste for os er imidlertid evnen til at arbejde i et team og virkelig forstå nødvendigheden af sikkerhedsprocedurerne. Manden, der går ned i dybet på en vanskelig opgave, er 100 % afhængig af det team, der assisterer ham på overfladen. Han er for langt nede i havet til – på nogen måde – at kunne rede sig selv op til overfladen, hvis noget går galt. Han har kun teamet!

– Omvendt er det også lykkedes os at gøre erhvervet som dykker sikkert gennem vores sikkerhedsprocedurer. Jeg vil sige, at det i dag er ti gange mere sikkert at være erhvervsdykker end at være fritidsdykker – og at det faktisk ikke er farligere end at køre i sin bil på gaden.

ch

Fyraftensmøde

“Ulykker - Nej tak!”

**Træets Arbejdsmiljøudvalg
invitere, igen til fyraftensmøder,
denne gang under titlen
”Ulykker - Nej tak!”**

Vi vil denne gang, på en utraditionel måde, sætte fokus på sikkerhedskulturen som en helt afgørende faktor i forebyggelsen af ulykker.

Fyraftensmøderne er både for arbejdsgivere, ledere, sikkerheds- og tillidsrepræsentanter, og vi opfordrer til, at virksomhederne deltager sammen og får en hyggelig eftermiddag og aften ud af det.

Undersøgelser peger på, at familiens betydning for den enkeltes sikkerhedskultur er stor. Derfor vil vi, som noget nyt og utraditionelt, i år tilbyde deltagerne ægtefæller at deltage i arrangementet.

Møde dato og sted:

3. maj	Scandic Ringsted
7. maj	Comwell Middelfart
8. maj	Hotel Eyde Herning
9. maj	Roslev Kro

Program:

14.30 - 15.00	Kaffe og kage
15.00 - 15.15	Status på træ- og møbelindustrien Kjeld Sørensen, TIB
15.15 - 15.30	Projektet ”Ulykker - Nej tak!” Kim Bøhmert, TA
15.30 - 16.15	Sådan arbejder vi med forebyggelse af ulykker - Virksomhedshistorie
16.15 - 16.45	Kaffepause
16.45 - 18.00	Intet er umuligt for et villigt sind Vitus Bilking giver her sit personlige bud på, hvad det handler om
18.00 - 18.30	Sandwich, øl og vand

Tilmelding kan ske via e-mail til kbm@di.dk

Et bedre arbejdsliv begynder lige her – med en lille folder

I 2007 sætter Træets Arbejdsmiljøudvalg alle kræfter ind på at mindske antallet af arbejdsulykker – og dine kræfter tæller også med.

Hvordan du kan bidrage til et bedre og mere sikkert arbejdsmiljø, har vi samlet i vedhæftede folder. Den er lille, for 9 ud af 10 ulykker sker nemlig på 5 områder!

Du kan gøre en stor forskel med en lille indsats: Som f.eks. at tage folderen ud og læse den. Fortsat god arbejdsdag!

Her sad en folder med tips til et godt arbejdsliv

Bestil en eller flere foldere:
Send mail mærket "God Liv Folder" samt dit navn og postadresse til kbm@di.dk eller kes@tib.dk

Gi' dig selv det gode liv

Næsten alle arbejdsulykker inden for træ- og møbelindustrien sker på 5 områder. Denne folder giver dig vejledning om, hvordan du kan sikre dig et godt liv – hele livet.

Kejserpalads og træhus – ud over det sædvanlige

Gennem det meste af historien var det japanske kejserlige palads Kyoto Gosho, stedet hvor kejseren holdt til. Helt fra sin opførelse i år 794 og frem til 1855, hvor kejseren flytter til Edo – som i dag hedder Tokyo. Både kejser Taisho (1912-26) og Showa (1926-89) blev indsat ved en ceremoni i Kyoto kejserpaladset. Paladset er i dag åben for besøgende.

Paladset har, som de fleste gamle og vigtige bygninger i Japan, været nedbrændt og genopbygget indtil flere gange. Siden sin bygning i 794, brændte paladset 6 gange i den 250 år lange og fredelige Edo periode. Det nuværende kejserpalads blev opført i 1955, hver gang med stor respekt for historiens arkitektur. Paladset fremstår derfor i dag som en perfekt reproduktion af det originale palads fra 794.

Området omkring selve kejserpaladset er på 110.000 m² og omfatter – ud over kejserens personlige residens (daidairi) – en række andre bygninger. Den centrale bygning i paladskomplekset er den ceremonielle hal (Shishinden). Her ud over er der Kogosho, som er retssal og Ogakumonsho, som var kejserens bibliotek og studierum. Endvidere er der en række bygninger, som indeholdt kejserinden, aristokrater med høj rank og embedsmænd.

Porten syd for paladset (Kenrei-mon) er udført i cypres træ, og støttes af fire træ søjler. Denne hovedport blev kun sjældent benyttet, og stort set kun ved modtagelse

af statsmænd fra andre lande. Den ceremonielle hal (Shishinden) omgives af en selvstændig mur, hvor det utrolig smukke orange indgangsparti er særlig iøjnefaldende. Shidhinden blev brugt til alle officielle ceremonier og var samtidig bolig for kronprinsen. Bygningen er 33 x 23 meter og er bygget i traditionel arkitektonisk stil fra Heian perioden. Foran bygningen ligger, som en hvid sandstrand, den åbne gårdsplads (Dan-tei)

Kejserpaladsets have (Oike-niwa) er et helt kapitel for sig. Havens centrale element er den smukke sø, som udgør havens hjerte. Uden om søen er der i sædvanlig japansk stil sten, gangbroer og andre smukke grønne planter. Man kan som besøgende mærke, hvordan roen sænke sig over en, når man står og fordyber sig i havens mange gennemtænkte detaljer. Med lidt fantasi kan man godt forestille sig, hvor beroligende det måtte have virket for en kejser, i en ofte voldsom og blodig tid, at kunne sidde på en stenbænk og lade tankerne flyve frit hen over søens spejlblanke overfode. *kbm*

Sådan arbejder **Rationel Vinduer A/S** med forebyggelse af **ulykker**

Det gode liv har besøgt Rationel Vinduer A/S i Sønder Felding for at få en snak med daglig sikkerhedsleder Ole Kjeldsen og sikkerhedsrepræsentant Thomas Hansen om, hvordan de arbejder med forebyggelse af ulykker på virksomheden. Det blev også til en snak om, hvilke resultater virksomheden har opnået ved at deltage som samarbejdsvirksomhed i projektet "Ulykker - Nej tak!"

Fabrikken i Sønder Felding tæller i dag ca. 400 medarbejdere. Heraf er ca. 300 timelønnede træindustriarbejdere, resten er funktionærer. Det relativt store antal funktionærer på virksomheden skyldes, at fabrikken i Sønder Felding er hovedkontor for de 2 fabrikker i Danmark samt en fabrik i Irland og en fabrik i Polen.

Virksomheden producerer vinduer og yderdøre og har en omsætning på over 1. milliard kr. De primære markeder for virksomheden er Danmark, Irland og England.

Virksomheden påregner i den nærmeste fremtid at arbejde frem mod en miljøcertificering efter ISO 14001 og en arbejds-miljøcertificering efter DS/OHSAS 18001.

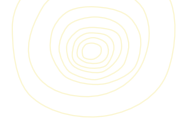
Virksomheden havde i 2005 18 ulykker og i 2006 11 ulykker. Tallet for 2006 skal ses i lyset af, at der grundet den større ordretilgang også har været mange nyansættelser i 2006. Set i det lys er en reduktion i ulykkerne for 2006 ekstra flot.

De typiske ulykker på Rationel Vinduer A/S er brug af stemmejern, knive og sakse og manuel håndtering. Det betyder

derfor også, at fraværet i forbindelse med ulykker er meget begrænset.

På uddannelsessiden har virksomheden fået sin første medarbejder igennem den nye uddannelse til produktionsassistent. Virksomheden har nu 6 medarbejdere yderligere på vej igennem denne uddannelse.

Thomas Hansen siger, "Erfaringerne med den nye uddannelse er yderst positive. Det øgede kompetenceniveau, som den nye uddannelse har givet vores medarbejdere, gør os i stand til at bruge medarbejderne meget mere fleksibelt og inden for mange flere arbejdsområder". I lyset af at det i dag stort set er umuligt at finde uddannede maskinsnedkere, er den nye produktionsassistentuddannelse også helt rigtig" fortsætter Thomas Hansen. "Ønsker fra medarbejdere, om at komme på den nye uddannelse, er nu så stor, at der er venteliste for at komme på" slutter Thomas Hansen. Daglig sikkerhedsleder Ole Kjeldsen bakker op om udtalelserne og tilføjer: "Et øget uddannelsesniveau giver ofte også et øget sikkerhedsniveau,

ganske enkelt fordi den enkelte medarbejders kompetenceni-
veau får et generelt løft på alle områder, også på arbejdsmiljø-
området”.

Virksomheden har gennem de sidste par år gennemgået en
større ledelsesmæssig forandring. På spørgsmålet om, hvad det
har betydet for de ansatte, siger Ole Kjeldsen: ”Den nye ledelse
har introduceret en ny ledelsesform, hvor der nu er fastsat
klare og synlige mål for den enkelte afdeling. Samtidig er infor-
mationen forbedret væsentligt, og der er nu meget mere fokus
på inddragelse af medarbejderne” fortsætter Ole Kjeldsen.
”Det har givet medarbejderne et meget større medejerskab
over for de fastsatte mål” slutter Ole Kjeldsen.

På Rationel Vinduer A/S er der i dag 6 sikkerhedsgrupper
fordelt med 5 grupper på daghold og 1 gruppe på nat hold. Den
enkelte sikkerhedsgruppe har ansvar for det daglige sikker-
hedsarbejde i egen afdeling. Dette indbefatter blandt andet
udarbejdelse af APV, registrering af nærvæd ulykker, sikkerheds-
runderinger og opdatering af sikkerhedstavler.

Ole Kjeldsen fortæller: ”Tidligere påtog jeg mig stort set
hele sikkerhedsarbejdet selv. Med den nye uddelegering af

opgaverne til den enkelte sikkerhedsgruppe er der sket ting. For det første er ejerskabet for sikkerhedsarbejdet i den enkelte gruppe øget betydeligt. Og for det andet betyder det, at jeg kan bruge mine ressourcer på det fremadrettede og forebyggende arbejdsmiljøarbejde. Det havde jeg ikke tid til tidligere, hvor jeg løb fra den ene brandslukning til den næste”.

Thomas Hansen tilføjer: ”Jeg kan fuldt ud bakke op om det, som Ole siger. Jeg mærker også en stor interesse for arbejdsmiljøet. Og især er det påfaldende, hvor mange kolleger, der nu kommer og fortæller, når der er noget, der ikke er sikkerhedsmæssigt i orden. Tidligere var der næsten ingen, der talte om sikkerhed.”

Virksomheden valgte, som en del af sit forebyggende arbejdsmiljøarbejde, at deltage i projektet ”Ulykker - Nej tak!”, som bliver gennemført af Træets Arbejdsmiljøudvalg. Projektet på virksomheden startede med, at der blev afholdt et opstartsseminar for hele virksomhedens sikkerhedsorganisation. Træets Arbejdsmiljøudvalg ved Kjeld Sørensen fra TIB og Kim Bøhmert fra TA stod for gennemførelsen af opstartsseminaret.

Resultatet blev en samlet handlingsplan for det fremtidige arbejdsmiljøarbejde på virksomheden med særlig fokus på aktiviteter, som kan forebygge ulykker. Som en konsekvens af den udarbejdede handlingsplan er der nu udarbejdet et samlet IT-system, hvori den enkelte sikkerhedsgruppe kan håndtere APV, nærvæd ulykker og arbejdspladsbrugsanvisninger. Systemet har også samlet alt relevant arbejdsmiljøviden, således at den enkelte sikkerhedsgruppe har nem adgang til at finde den viden, den har brug for i en given situation.

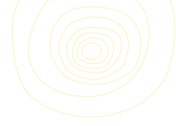
”Der er i de sidste par år investeret mange penge i at forbedre arbejdsmiljøforholdene på virksomheden” siger Ole Kjeldsen og fortsætter, ”det har blandt andet betydet en kran til skift af værktøjer ved høvl, og hæve/sænkeborde til alle arbejdspladserne i reparationsafdelingen. Der ud over har vi indgået en aftale med en fysioterapeut, som kommer og hjælper, når vi har spørgsmål omkring ergonomi” slutter Ole Kjeldsen.

Som en del af projektet ”Ulykker - Nej tak!” har virksomheden også gennemført en holdningsundersøgelse om medarbejdernes holdning til sikkerhed. Resultatet viste, at der er en god sammenhæng mellem, hvad medarbejderne ønsker, og hvad handlingsplanen fra opstartsseminaret viser. Holdningsundersøgelsen overraskede dog også ved at vise, at de ansatte i høj grad er parate til, at brud på vedtagne sikkerhedsregler skal have konsekvenser for den, der bryder reglerne.

Sikkerhedsrepræsentant Thomas Hansen får det sidste ord: ”Nu bliver arbejdsmiljøet taget alvorligt, og det vil helt sikkert fremover også betyde en yderligere reduktion af ulykkerne”.

kbm

Klas Fernblad

Manden bag julekalenderen og vores plakat

Her er han så. Kunstneren, der tegnede vores julekalender og denne måneds vedlagte plakat. Klas Fernblads arbejde for os op til jul faldt i god smag blandt medlemmerne, og det har tilskyndet os til at skrive et par linier om manden bag de kubistiske julenisser.

Klas Fernblad er, som navnet måske antyder, oprindelig fra Norge.

Kunstinteressen blev udviklet i hjemlandet – blandt andet under et fireårigt ophold på grafisk skole. En rejse i det græske ørige og et møde med en dansk pige på en af de mange færger lagde kimen til en fremtid i Danmark. Nogle år på Frederiksborg Amtsbibliotek som tegner. Et møde med endnu en pige. Gift. To børn. Og fra dette punkt: Selvstændig grafiker og kunstmaler.

Som billedskabende kunstner har Klas som oftest udgangspunkt i et stykke træ. Plakaten i dette nummer er blandt andet skabt på basis af følgende teknik:

Et særligt stykke akvarelpapir farves ind i en lys grundfarve, gerne gult, gennemblødes med vand og klistres op på en træplade. Gerne en kraftig træplade, så der ikke er mulighed for, at pladen slår sig. Hermed bliver grundlaget helt fladt.

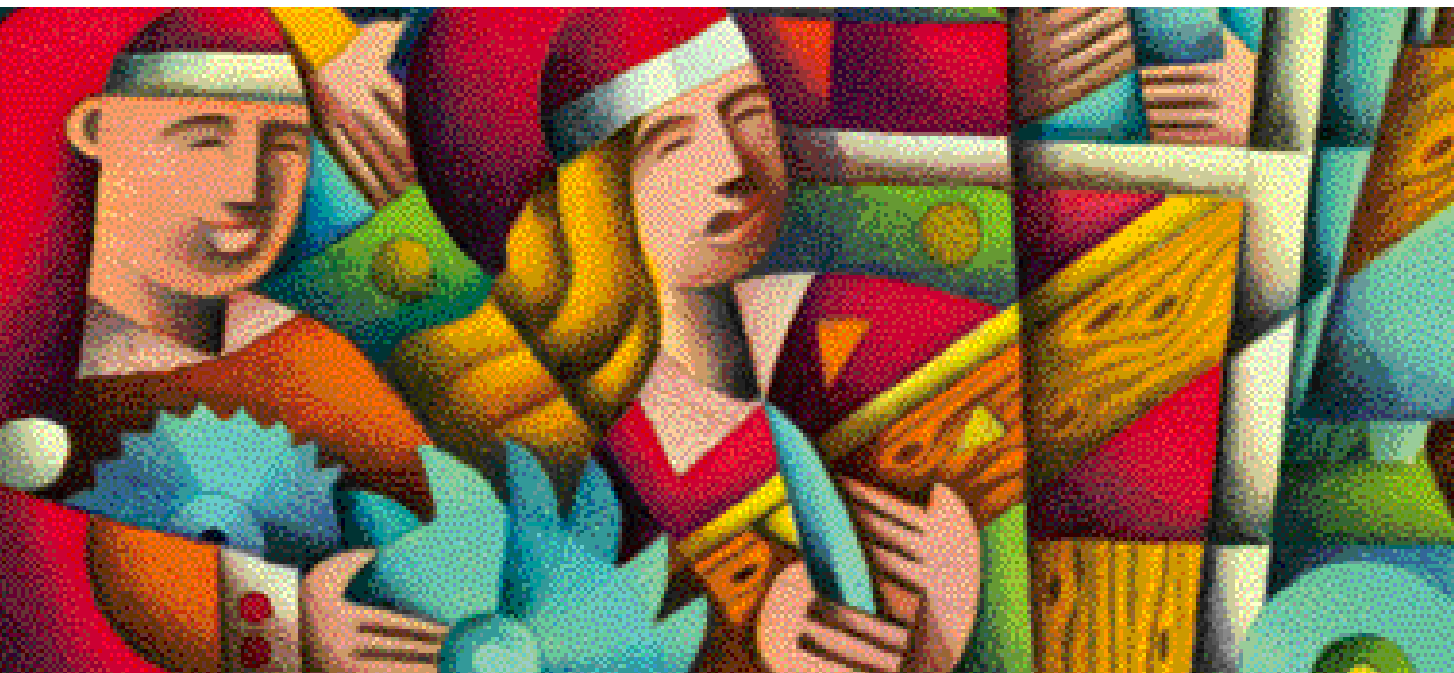
Forinden har Klas som regel tegnet en række skitser med udgangspunkt i det emne, der skal bearbejdes. Skitserne formes, så en række miljøer kan indgå i den samme tegning – og teg-

ningen får derigennem mulighed for at viderebringe en samlet fortælling.

Når skitsen er overført til akvarelpapiret, starter arbejdet med farvelægningen. Arbejdet foregår med farveblyanter. Et specielt virkemiddel for Klas ligger i, at han næsten aldrig tegner konturer med en fast streg. Alle overgange, for eksempel hvor man ser et ansigt mod en baggrund, formes gennem farvelægning. Farvelægningen i sig selv består af en utrolig masse helt fine streger på kryds og tværs, som når helt ud til den usynlige linie, der ligesom udgør en kant. Dermed bliver hans illustrationer ekstra plastiske eller organiske at se på.

Teknikken har en bagside. Man kan ikke viske ud! Der må ikke slås en streg forkert!

Klas Fernblad har de seneste år oplevet et lille gennembrud som kunstner. Foruden en række opgaver som plakat-kunstner, herunder plakaten i dette blad, har han dekoreret nogle institutioner med vægmalerier. Klas har blandt andet udført et vægmaleri på 2,80 x 6 meter på kulturhuset "Klaverfabrikken" i Hillerød og to store vægmalerier i samme størrelse til Meteorologisk Institut i København. Hans – til dato – største arbejde kan ses på taghaven, der bruges af afdelingen for kræftramte børn på Rigshospitalet. Her er hele taghaven indrammet af 12 store skilderier, hver på 3 x 4 meter, i et samlet, fortløbende motiv.

Og vinderne er...

Træets Arbejdsmiljøudvalg har i 2006 - og videre i 2007, valgt at sætte alle sine kræfter ind på at reducere antallet af arbejdsulykker med mindst 20%, og dermed få arbejdsmiljøet i træ- og møbelindustrien op i industriens superliga.

Inden for træ- og møbelindustrien sker 90% af ulykkerne på fem områder. De fem områder er:

- Maskinbetjening
- Manuel håndtering
- Brug af håndbetjente knive
- Snuble og falde
- Sammenblanding af kørende og gående

Julekalender med flotte præmier

Disse fem områder var motivet på julekalenderen 2006. Julekalenderen var udformet som et stort skrabelod, hvor der kunne vindes flotte præmier.

Og de heldige vindere blev:

1. præmie Bjarne Teut, 7480 Vildbjerg
2. præmie Per Sørensen, 7160 Tørring
2. præmie Lene Lund Nielsen, 6621
2. præmie Helle Laursen, 8410 Rønde
2. præmie Ronald Matthiasen, 5591 Gelsted
2. præmie Kirsten Stokkendahl, 7080 Børkop
2. præmie Inger Marie Nielsen, 6880 Tarm
2. præmie Peter Schmidt, 6650 Brørup
2. præmie Kort Vestergård Olesen, 8600 Silkeborg
2. præmie Leif Jensen, 6600 Vejen
3. præmie Svend Møllekjær-Jaling, 3500 Værløse
3. præmie Jens Hansen, 4600 Køge
3. præmie Bent Skov, 7500 Holstebro
3. præmie Jan Gregersen, 8870 Langå

Hvad kan du nu gøre?

DU kan bidrage til at nedbringe ulykkerne i træ- og møbelindustrien, ved at tage sikkerheden på din virksomhed alvorlig, og ikke tage chancer i det daglige arbejde. Du kan også holde øje med, at dine medarbejdere og kolleger overholder reglerne og heller ikke tager chancer, som kan medføre ulykker.

Vejledninger til træ- og møbelindustrien

Træets Arbejdsmiljøudvalg har igennem de sidste 5 år udarbejdet en række vejledninger og andet materiale, som er særligt rettet mod virksomheder inden for træ- og møbelindustrien. Alle vejledningerne kan bestilles via mail hos: kbm@di.dk eller kes@tib.dk.

Nogen forside mangler

Vejledningsmappen om arbejdsmiljø i træ- og møbelindustrien
Arbejdsstillinger og arbejdsbevægelser
Den effektive sikkerhedsorganisation
Fasthold den glade begivenhed
Klar til DS/OHSAS 18001

Klar til Screening
Klar til ATEX
Det gode liv 2005 - om psykisk arbejdsmiljø
Det gode liv 2006 - reduktion af forkerte løft
Det gode liv 2007 - Ulykker Nej tak!
Plakat - Det gode liv, hele livet

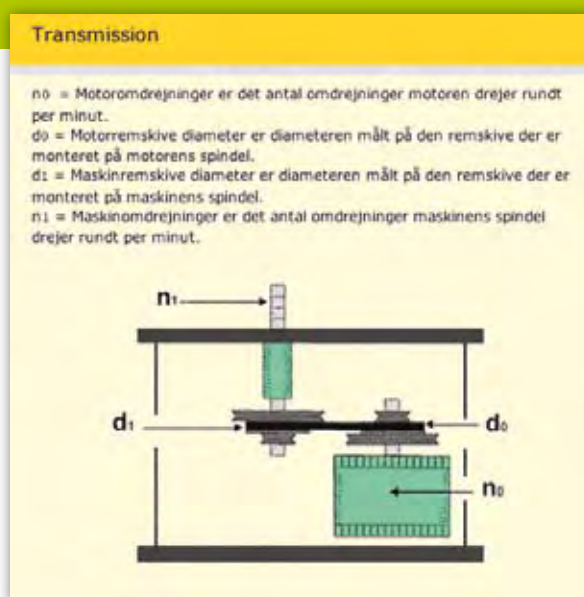
www.maskinkorekort.dk – stedet hvor du lærer at betjene træbearbejdningsmaskiner sikkerhedsmæssigt forsvarligt

På portalen finder du også et omfattende afsnit om termer og formler.

Afsnittet kan anvendes som støttemateriale ved aflæggelse af maskinkørekortprøver, men kan også frit anvendes som opslagsværk.

Her forklares på en let forståelig måde de væsentligste fagudtryk der anvendes i forbindelse med maskinel træbearbejdning, som for. eks hvad er middelspåndtykkelse?

Der findes endvidere 12 forskellige afsnit med formler for beregning af f.eks spindelomdrejninger. For hver enkelt afsnit findes et beregningsmodul, hvor du blot indtaster de relevante data, hvorefter systemet automatisk foretager den aktuelle beregning.

www.maskinkorekort.dk
– Viden om tekniske forhold er forudsætning
for et sikkert arbejdsmiljø